

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.20.392/2016/9.szám

A tanács tagjai: . Havasi Péter a tanács elnöke

. Udvary Katalin előadó bíró

. Almásy Mária bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

Péter Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Péter Csaba ügyvéd)

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

. Szász Anita Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Szász Anita ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

ővárosi Ítéltábla 4.Pf.20.564/2015/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ővárosi Törvényszék 5.P.23.405/2013/35.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal és csatlakozó felülvizsgálattal támadott részét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 68.400 (hatvannyolcezer-négyszáz) forint felülvizsgálati illetéket, míg a felperes által le nem rótt 165.600 (százhatvanötezer-hatszáz) forint felülvizsgálati illetéket az állam, egyéb felmerült perköltségeiket pedig a felek maguk viselik.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes 2006. július 9-én közlekedési balesetet szenvedett, amelynek következtében a felső és alsó végtagjain kialakult bénulások, a következményes széklet-vizelet inkontinencia folytán munkaképességének 100%-át elvesztette, mások gondozására szorul, I. csoportú rokkant.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A keresetében a felperes a balesettel összefüggő vagyoni és nem vagyoni kárai megtérítésére kérte a károkozó gépjármű felelősségbiztosítója, az alperes kötelezését.

Az első- és másodfokú ítélet

- [3] Az elsőfokú bíróságnak a keresetnek részben helyt adó ítéletét a peres felek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a részítéletével - a fellebbezett rendelkezései tekintetében - részben megváltoztatta, „a rehabilitációs többletköltség, a telefon többletköltség és a jövedelemvesztés iránti kereset vonatkozásában a perköltségre is kiterjedően” hatályon kívül helyezte és ebben a keretben az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.
- [4] Az újabb eljárásban hozott elsőfokú ítéletben a bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 2007. március 1-jétől 2013. július 31. közötti időre havi 173.000 forint alapulvételével 7.161.000 forint rehabilitációs összeget és ennek a 2011. január 1-jétől számított törvényes kamatait, a 2013. augusztus 1-jétől 2015. március 31-ig terjedő időre a havi 431.725 forint alapulvételével 8.634.500 forint rehabilitációs költséget és ennek a 2014. július 1. napjától számított kamatait, a 2012. október 1-jétől 2015. március 31. közötti időre havi 4.000 forint alapulvétel 116.000 forint telefon többletköltséget és ennek a 2014. január 1-jétől számított késedelmi kamatait, a 2012. október 1-jétől 2014. december 31-ig terjedő időre felmerült 268.521 forint keresetvesztést és ennek a 2013. december 1-jétől számított kamatait, továbbá a 2015. január 1-jétől március 31-ig terjedő időre felmerült 180.620 forint keresetvesztést és ennek a 2015. február 1-jétől számított kamatait, 2015. április 1-jétől folyamatosan minden hónap 10. napjáig esedékesen havi 496.265 forint járadékot (telefon többletköltség 4.000 forint, keresetvesztés bruttó 60.540 forint, rehabilitáció 431.725 forint), valamint 930.910 forintot és ennek a 2014. szeptember 22-től számított késedelmi kamatait és 1.600.000 forint + áfa perköltséget; ezt meghaladóan pedig a keresetet elutasította. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a felperes állapota alapján indokolt a gyógytornász, a gyógymasszőr, a pszichológus, a pránanadi hozzájárulás, a nőgyógyász, a fogorvos és a fektetőpad bérleti kiadásából eredő költség megtérítése, a havi folyamatos 80.000 forint teljesítésére tekintettel 2013. augusztustól 2015. március 31-ig 20 hónapra havi 431.725 forint mértékben. A felperes ugyan minden költséget számlákkal alátámasztani nem tudott, azt az elsőfokú bíróság a felperes állapotának értékelésével állapította meg.

- [5] A peres felek fellebbezését elbíráló másodfokú bíróság az ítéletében az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta, a 2013. augusztus 1. - 2015. március 31. közötti időre megítélt rehabilitációs költséget havi 293.725 forint alapulvételével 4.274.500 forintra és kamataira, a 2015. január 1. - 2015. március 31. közötti időre felmerült keresetvesztéseget 33.585 forintra és kamatára, a 2015. április 1. napjától folyamatosan fizetendő járadékot havi 272.540 forintra szállította le, ennek megfelelően rendelkezett a perköltségről, illetőleg egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A másodfokú bíróság indokolása szerint a balesettel okozati összefüggésben kéthavonta indokolt a fogkő eltávolítás, illetőleg a nőgyógyász igénybevételének szükségessége a teljes időtartamra nem volt bizonyított, ezért 2013. augusztus 1. napjától a két tételre együttesen havi 10.000 forintot tartott megállapíthatónak. A fekvőpadot a felperes 2013 augusztusától bérlti, ezért a díj csak ettől az időtől kezdve igényelhető. Az orvosszakértői vélemény alátámasztotta, hogy a felperes baleseti maradványállapota folyamatos és komplex gyógytorna és gyógymasszázs igénybevételét indokolja. A csatolt számlák azonban csak adott időszakban igénybe vett szolgáltatást bizonyítják, így a folyamatosan 2007. március 1. napjától érvényesített, véghatáridő nélküli igényt teljes mértékben nem támasztották alá. A másodfokú bíróság szerint az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy a felperest a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvéről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 340. §-ának (1) bekezdése alapján kárenyhítési kötelezettség terheli, amely szerint a felmerülő költségeket tőle elvárható módon csökkenteni tartozik. Ebből következően nem volt bizonyított, hogy kizárólag a csatolt számlák szerinti szolgáltatás volt elérhető és mindezeket mérlegelve a bíróság 2013. augusztus 1-jétől véghatáridő nélkül folyamatosan a gyógytorna havi költségét 96.000 forintban, a gyógymasszázs járadékot havi 32.000 forintban látta megállapíthatónak és úgy ítélte meg, hogy nem következett be olyan változás, amely e tekintetben a járadék összegének módosítását indokolná 2007-től kezdődően. A fekvőpad bérleti díja körében az alperes alappal hivatkozott arra, hogy a magas bérleti díj miatt a gép, illetőleg beszerzése ára többszörösen kifizetésre kerülhet, ezért a másodfokú bíróság a fekvőpad bérleti díját a pad beszerzési árának mértékéig tartotta elfogadhatónak és mindezen indokok alapján módosította a járadék mértékét a rehabilitációs költségek tekintetében.

A felülvizsgálati kérelem és csatlakozó felülvizsgálati kérelem

- [6] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet rehabilitációs többletköltségre vonatkozó részének hatályon kívül helyezését és e körben az elsőfokú ítéletet „változatlanul hagyó”

döntés meghozatalát kérte. Jogi álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 167. §-ának (1) bekezdését, 177. §-ának (1) bekezdését, valamint a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdését. A felülvizsgálati kérelem szerint a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság által megítélt havi járadék összegének csökkentésére felhozott indokai nem fogadhatók el. A Ptk. 340. §-ának (1) bekezdése alapján nem feltétlenül felróható a károsultnak, ha a kár elhárításának és csökkentésének nem a legmegfelelőbb módját választja. Nem várható el az aránytalan, rendkívüli erőfeszítést igénylő aktivitás, az átlagosnál nagyobb kockázattal járó magatartás, az egészség rovására olcsóbb kezelés választása. A kárenyhítésnek nem az a célja, hogy költséget takarítson meg a károkozónak. Nem minősíthető utólag nyilvánvalóan indokolatlannak olyan beavatkozás költsége, amely mégsem eredményes, de az igénybevételekor indokolt volt. A kárenyhítési kötelezettség a személyi sérülésekhez kapcsolódó egészségügyi kiadások körében játssza a legkisebb szerepet.

- [7] A Pp. 164. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a károkozót terheli annak bizonyítása, hogy a károsult nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségének. Az adott esetben igazságügyi orvosszakértői vélemény bizonyítja, hogy a felperes által hivatkozott kezelések indokoltak és azoknak az elsőfokú bíróság által megállapított mértékű költségei megtérítésére a felperes igényt tarthat. Ezzel szemben az alperes nem bizonyította, hogy mely szolgáltatók biztosíthatták volna a kisebb kiadással járó kezeléseket. A Pp. 177. §-ának (1) bekezdése alapján a szakértőnek kellett nyilatkoznia arról, hogy a fekvőpad indokolt és szükséges-e. Az alperes által térített összegből a rehabilitációs eszközt nem lehetett megvásárolni, ezért a bérleti díj iránti követelést alaptalanul szállította le a másodfokú bíróság, a bérleti díjakat a felperes ténylegesen kifizette a szolgáltatónak. Utalt a felperes továbbá a részítélet elleni felülvizsgálati kérelmére, illetőleg az abban kifejtett indokokra is.
- [8] Az alperes csatlakozó felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet megváltoztatására, az alperest rehabilitáció címén 94.000 forint járadék megfizetésére kötelező döntésre irányult. Jogi álláspontja szerint a másodfokú bíróság a Pp. 206. §-át megsértve, annak ellenére ítélte meg rehabilitációs költség címén havi 208.000 forint járadékot, hogy az bizonyításra került volna. E körben az alperes részletesen utalt a csatolt számlákkal, illetőleg az egyes bizonyítékokkal kapcsolatos kifogásaira, valamint a bizonyítási hiányosságokra. Az alperes szerint a felperes havonta a gyógytornával kapcsolatban 48.000 forint, a gyógymasszázs költsége címén 16.000 forint és a pszichológus költségére 30.000 forint, azaz összesen 94.000 forint megfizetésére tarthat igényt.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [9] A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálattal és a csatlakozó felülvizsgálattal támadott részében, a felülvizsgálati kérelemben és a csatlakozó felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.
- [10] A felülvizsgálati és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [11] A bíróság a jogerős részítéletével elbírált a felperes nem vagyoni kárigényét és a rehabilitációs költség, a telefon többletköltség és a jövedelemveszteség kivételével a vagyoni igényeket. A jogerős részítélet ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem, továbbá a csatlakozó felülvizsgálati kérelem az ítélet elleni felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálhatóak.
- A felülvizsgálati eljárásban a Kúriának azt kellett eldöntenie, hogy a jogerős ítéletben megállapított járadék felemelése a felülvizsgálati kérelem szerint, illetőleg leszállítása a csatlakozó felülvizsgálati kérelem szerint a kérelmekben hivatkozott okokból megállapítható-e.
- [12] A felperes a felülvizsgálati kérelmében ugyan a teljes járadék megjelölésével kérte az alperes kötelezését az elsőfokú ítéletnek megfelelően, ténylegesen azonban a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését a rehabilitációs költséggel kapcsolatban kérte, jogi indokait is e körben fejtette ki, ezért a Kúria a hivatkozott jogszabálysértések fennállását is ebben a keretben vizsgálta.
- [13] A károsult felperes a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése alapján igényt tarthatott a balesettel összefüggő vagyoni kárai megtérítésére. Sérüléseit, egészségi állapotának alakulását, a kereseti kérelemben hivatkozott rehabilitációs költségek szükségességét és indokolt mértékét a bíróság a szükséges bizonyítás lefolytatása után megalapozottan állapította meg, e körben a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben és a csatlakozó felülvizsgálati kérelemben hivatkozott eljárási szabályokat [Pp. 167. § (1) bekezdés, 177. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés] nem sértette meg.
- Az igazságügyi orvosszakértői vélemények alapján megalapozottan megállapítható volt, hogy a gyógytornász, a masszőr, a pszichológus, a fogorvos, a nőgyógyász igénybevétele, a fektetőpad alkalmazása, a pránanadi kezelés alkalmazása, a balesettel összefüggő sérülésekre tekintettel szükséges volt, miként erre a másodfokú bíróság is utalt tekintettel arra, hogy a baleseti maradványállapot a folyamatos és komplex gyógytorna és gyógymasszázs igénybevételét indokolta, e körben az alperes tévesen hivatkozott a bizonyítottság hiányára. A bíróságnak azt is

vizsgálnia kellett, hogy a kezelések milyen gyakorisággal szükségesek és milyen költséggel járnak. A jogerős ítélet indokolásában a másodfokú bíróság részletes és kellően indokolt megállapításokat tett e körben, a megalapozatlanságnak, a Pp. 206. § (1) bekezdése megsértésének megállapítására nincs alap. A bekövetkezett károsodásnak, illetőleg a kár mértékének bizonyítása a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján a felperest terhelte. Nem vitás, hogy minden kezelés tekintetében számlát csatolni nem tudott, a bíróság azonban a kezelések mennyiségének szükségességét és a költségek mértékét a rendelkezésre álló bizonyítékok mérlegelésével megállapíthatta. A felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítélet megváltoztatására csak az adna alapot, ha a tényállás feltáratlan maradt vagy a döntés a bizonyítékok okszerűtlen vagy logikátlan mérlegelésével megállapított tényálláson alapul, ez azonban az adott esetben nem áll fenn.

[14] A másodfokú bíróság a 2013. augusztus 1. és 2015. március 31. közötti időre megítélt rehabilitációs költséget szállította le a havi 431.725 forintról havi 293.725 forintra csökkentett járadék alapulvételével. A gyógytornász és a masszőr, a fogorvos, illetőleg a nőgyógyász igénybevételeivel felmerült költségeket leszállította, e körben a bizonyítékok mérlegelése nem sérti a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat és a másodfokú bíróságnak a pránanadi kezelés költségével kapcsolatban kifejtett indokolásával a Kúria egyetért. A fektetőpad alkalmazásának szükségessége nem volt vitatott. Ennek szükségessége ismeretében, valamint a fektetőpad magas havi bérleti díjára figyelemmel alappal tartotta elfogadhatónak a másodfokú bíróság az alperes arra való hivatkozását, hogy a bérleti díjakkal többszörösen kifizetett beszerzési ár esetén figyelemmel kell lenni arra, hogy mi tekinthető szükséges és indokolt költségnek. E tekintetben a másodfokú bíróság indokolása nem sérti a Ptk. 340. §-ának (1) bekezdésében foglaltakat.

[15] Az alperesnek a csatlakozó felülvizsgálati kérelemben hivatkozott kifogásai alapján a jogerős ítélet megváltoztatására nincs alap. A másodfokú bíróság éppen a csatolt számlák hiányára is tekintettel az egyes költségeket mérlegeléssel állapította meg és a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján foglalt állást abban a kérdésben, hogy az egyes kezelések milyen mértékben szükségesek, e körben a csatlakozó felülvizsgálati kérelemben kifejtettek miatt a Pp. 206. §-a (1) bekezdésének megsértése nem állapítható meg.

Záró rész

[16] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálattal és csatlakozó felülvizsgálattal támadott részét a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése szerint tárgyaláson kívül meghozott

határozatával a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

- [17] A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján úgy rendelkezett, hogy a felek felmerült perköltségeiket maguk viselik. A felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) és (2) bekezdésén, valamint a 14. §-án alapul.

Budapest, 2016. szeptember 28.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Udvary Katalin s.k.
előadó bíró, Dr. Almásy Mária s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírószági ügyintéző
HM